

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Ατομική Γνωμοδότηση 228/2001

Γνωμοδοτών: Θεόδωρος Ρεντζεπέρης, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Αριθμός ερωτήματος: 1109, 1089/6-4-2001 του Γ. Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων.

ΘΕΜΑ: Υποχρέωση χορήγησης υπηρεσιακής έκθεσης που διενεργεί μέλος του Σώματος Επιθεωρητών Δημοσίων Έργων σε ιδιώτη.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται αν η υπηρεσία υποχρεούται να χορηγήσει σε αιτούντα ιδιώτη έκθεση έκτακτης επιθεώρησης που αφορά σε δημόσιο έργο την οποία διενήργησε ο Επιθεωρητής Δημοσίων Έργων.

Επί του ερωτήματος αυτού γνωμοδοτώ ως κατωτέρω:

1) α) Στο άρθρο 5 παρ.1 και 3 εδ. πρώτο του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του Ν.2690/99 (Α.45) Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας αναγράφεται ότι: «5 παρ.1. Κάθε ενδιαφερόμενος έχει το δικαίωμα ύστερα από γραπτή αίτησή του να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων. Ως διοικητικά έγγραφα νοούνται όσα συντάσσονται από τις δημόσιες υπηρεσίες όπως εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιες οδηγίες, απαντήσεις της Διοίκησης, γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις».

«παρ.3 εδ. πρώτο. Το κατά τις προηγούμενες παραγράφους δικαίωμα δεν υφίσταται στις περιπτώσεις που το έγγραφο αφορά την ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου, ή αν παραβιάζεται απόρρητο το οποίο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις....».

β) Περαιτέρω, με το άρθρο 22 παρ.1 του Ν.1418/84 (Α.23) όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο πέμπτο του Ν.2719/99 (Α.106) ιδρύθηκε Σώμα Επιθεωρητών Δημοσίων Έργων (Ε.Δ.Ε) στην αρμοδιότητα του οποίου υπάγεται η διαρκής (περιοδική ή έκτακτη)

Σ.Α.Τ.Ε.

επιθεώρηση των έργων που εκτελούνται από φορείς του Δημόσιου τομέα, όπως κάθε φορά ορίζεται.

Εξάλλου, σύμφωνα με την παρ.8 του ίδιου άρθρου «8. Ο τρόπος διεξαγωγής των επιθεωρήσεων, οι υποχρεώσεις και τα καθήκοντα των Επιθεωρητών Δημόσιων Έργων κατά την διενέργεια των επιθεωρήσεων, οι αντίστοιχες υποχρεώσεις των υπηρεσιών των φορέων κατασκευής έργων, τα θέματα που σχετίζονται με την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της επιθεώρησης, οι απαραίτητοι όροι εχεμύθειας και χαρακτηρισμοί του απορρήτου και γενικά κάθε θέμα, που σχετίζεται με τις βασικές και γενικές αρχές της επιθεώρησης και της αποτελεσματικότητας του ελέγχου, ρυθμίζεται με κανονισμό που προτείνεται από το Εποπτικό Συμβούλιο και εγκρίνεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.....».

γ) Σε εκτέλεση της πιο πάνω εξουσιοδότησης εκδόθηκε η νομίμως δημοσιευθείσα στο Β' τεύχος της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως ΕΔ2α/01/71/Β.Ν.294/9-6-86 απόφαση του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. με τα άρθρα 3 και 4 της οποίας ορίζεται γενικά ο τρόπος διενέργειας της Επιθεώρησης και στο άρθρο 7 διαλαμβάνεται ότι: «7 παρ.1 Η επιθεώρηση Δ.Ε. , ως διοικητική ενέργεια, είναι απόρρητη».

«παρ.2. Το απόρρητο των ενεργειών χαρακτηρίζει το έργο τόσο των Επιθ/των Δ.Ε όσο και του υπόλοιπου προσωπικού που τους παρέχει διοικητική μέριμνα».

«παρ.3 Ο Επιθεωρητής Δ.Ε. δε σχολιάζει τα αποτελέσματα της Επιθεώρησης στους Προϊσταμένους ή στο προσωπικό των υπηρεσιών που επιθεωρούνται ή στους τρίτους.

Ο Επιθ/της Δ.Ε διατυπώνει παρατηρήσεις και παρέχει διευκρινήσεις αποκλειστικά και μόνο στο Εποπτικό Συμβούλιο».

«παρ.4 Παραβάσεις των απαγορευτικών όρων του παρόντος άρθρου καθώς και απόκρυψη στοιχείων επιβαρυντικών για την υπηρεσία που επιθεωρείται, συνιστούν σοβαρούς λόγους για την ανάκληση των καθηκόντων του Επιθ/τη Δ.Ε πριν τελιώσει η θητεία του».

Σ.Α.Τ.Ε.

6.1

Τέλος στο άρθρο 6 της ίδιας Υ.Α αναγράφεται ότι: 6»παρ.1 Η έκθεση τακτικής ή έκτακτης Επιθ/σης Υπηρεσίας στέλνεται, από το Εποπτικό Συμβούλιο στον κύριο του έργου ή στον φορέα κατασκευής».

«παρ.2 Αν το Εποπτικό Συμβούλιο κρίνει αναγκαίο, ορισμένες εκθέσεις Επιθ/σεων μπορεί να επιβληθούν μόνο στον Υπουργό Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, που σύμφωνα με την παρ.4 του άρθρου 1 του Ν.1418/84 ασκεί την εποπτεία στην όλη κατασκευαστική δραστηριότητα στη χώρα προκειμένου να κρίνει για την περαιτέρω προώθηση της έκθεσης».

«παρ.3. Αν από την έκθεση επίθ/σης, ιεροκύπτουν ατέλειες ή παραλείψεις με άμεσες συνέπειες στο χρόνο και το κόστος των κατασκευών ή διαπιστώνονται ή υποκρύπτονται περιστατικά βλαπτικά για το συμφέρον του έργου και γενικότερα πλημμέλειες -διαφόρων βαθμών -στην παρακολούθησή, τον έλεγχο και τη διοίκηση των έργων, το Εποπτικό Συμβούλιο πληροφορεί έγκαιρα τους υπεύθυνους φορείς για τη λήψη των απαραίτητων μέτρων.

Η επισήμανση παραβάσεων που, κατά την κρίση του Εποπτικού Συμβουλίου επισύρουν διοικητικές ή ποινικές κυρώσεις, γίνεται σε ειδικό προσάρτημα που συνοδεύει την έκθεση και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της.

Το Εποπτικό Συμβούλιο αν διαπιστώνει πραγματικά περιστατικά που στοιχειοθετούν αξιόποινες πράξεις, που διώκονται αυτεπάγγελα, υποχρεούται να στείλει την έκθεση επιθ/σης στον αρμόδιο Εισαγγελέα».

II) α) Επισημαίνεται περαιτέρω ότι το ισχύον Σύνταγμα καθιερώνει ρητά την αρχή της διακρίσεως των εξουσιών και στο άρθρο 26 αναφέρει ότι: «26. παρ.1 Η νομοθετική λειτουργία ασκείται από τη Βουλή και από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας .

παρ.2. Η εκτελεστική λειτουργία ασκείται από το Πρόεδρο της Δημοκρατίας και την Κυβέρνηση.

παρ.3. Η δικαστική λειτουργία ασκείται από τα Δικαστήρια και οι αποφάσεις τους εκτελούνται στο όνομα του Ελληνικού Λαού».

Στο πλαίσιο αυτό κινείται και ο Ν. 1756/88 «Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών (Κ.Ο.Δ.Κ.Δ.Λ) και

υπό το πρίσμα αυτό πρέπει να εξετασθεί και η υπάρχουσα στο άρθρο 25 παρ.4 περ.β. πρόβλεψη σύμφωνα με την οποία: «25 παρ.4 περ.β. Ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών δικαιούται να παραγγέλει στις υπηρεσίες του Δημοσίου, των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, των Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας και όλων εν γένει των επιχειρήσεων του δημόσιου τομέα να παραδώσουν έγγραφα ή να χορηγήσουν αντίγραφά τους όταν το ζητήσουν νομικά φυσικά πρόσωπα που έχουν δικαίωμα ή έννομο συμφέρον, εκτός αν πρόκειται για έγγραφα από αυτά που αναφέρονται στο άρθρο 261 Κ.Π.Δ.»

β) Η αρχή δηλαδή της διάκρισης των εξουσιών η οποία κατοχυρώνεται ρητά με το άρθρο 26 του ισχύοντος Συντάγματος και με παραπλήσια διατύπωση σε όλα τα προϊσχύσαντα Συντάγματα δεν περιορίζεται μόνον στον καθορισμό των αρμοδίων οργάνων για την άσκηση των κρατικών λειτουργιών, αλλά καθιερώνει και την αρχή της διάκρισης των εξουσιών, υπό την έννοια ότι η νομοθετική, εκτελεστική και δικαστική λειτουργία ασκείται κατ' αρχήν μόνον από τα όργανα που είναι ενταγμένα σε κάθε μία από αυτές, χωρίς να επιτρέπεται - εφόσον δεν υφίσταται ρητή αντίθετη συνταγματική ρύθμιση που να θεσπίζει απόκλιση από τον κανόνα αυτόν - η επέμβαση των οργάνων μιας των κρατικών λειτουργιών στις αρμοδιότητες της άλλης (Α. Μάνεση, Αι εγγυήσεις τηρήσεως του Συντάγματος, ΙΙ, 1965 σελ. 351 επ., Δ. Τσάτσου, Συνταγματικό Δίκαιο, τ. Β', 1992 σελ. 128 επ. Α. Μπακόπουλο, Η ανεξαρτησία της δικαστικής λειτουργίας, ΤοΣ1986, σελ. 20 επ).

Εξ ετέρου, κατά την κρατούσα άποψη, η Εισαγγελική Αρχή, που έχει ως κύριο έργο την άσκηση της ποινικής διώξεως και την πρόκληση των αποφάσεων των δικαστηρίων ανήκει στην δικαστική λειτουργία (βλ. Α. Καρρά, Ποινικό Δικονομικό Δίκαιο, 1993 αρ. περ. 208 επ., Δ. Σπινέλλη, Προβλήματα του εισαγγελικού θεσμού, ΝοΒ26,867επ. με παραπέρα παραπομπές στη βιβλιογραφία).

Εφόσον, συνεπώς, οι εισαγγελικοί λειτουργοί αποτελούν όργανα της δικαστικής εξουσίας μπορεί να συναχθεί το, καταρχήν, συμπέρασμα ότι η εντολή ενός εισαγγελέα προς όργανα της δημόσιας διοίκησης για την διενέργεια ή την αποχή από τη διενέργεια μιας πράξης συνιστά

Σ.Α.Τ.Ε.

συνταγματικά ανεπίτρεπτη επέμβαση της δικαστικής εξουσίας στα έργα της εκτελεστικής.

Συνεπώς, η υπάρχουσα τυποποιημένη Εισαγγελική παραγγελία για τη χορηγήσι αντιγράφων διοικητικών εγγράφων προς φυσικά ή νομικά πρόσωπα έχει την έννοια της υποχρέωσης της Διοίκησης να ερευνησει το σχετικό αίτημα και να χορηγήσει αντίγραφο των αιτουμένων εγγράφων εφόσον από την έρευνα που κάνει δεν προκύπτει ότι αυτό - για οποιοδήποτε νόμιμο λόγο- απανoreύεται και δεν θα μπορούσε να είναι άλλο το νόημα της Εισαγγελικής παραγγελίας, εφόσον ο (παραγγέλων) Εισαγγελέας δεν γνωρίζει καν το περιεχόμενο των σχετικών εγγράφων (Ούτω, 877/88 γνωμ/ση της Νομ. Δ/σης του Υπ/γείου Οικ/κών, 710/93 και 477/99 γνωμ/σεις της Ολομέλειας του Ν.Σ.Κράτους).

III) α) Από το αναφερόμενο στο ερώτημα ιστορικό και τα συνοδεύοντα αυτό στοιχεία προκύπτει ότι Επιθεωρητής Δημοσίων Έργων διενήργησε έκτακτη επιθεώρηση σχετικά με την ύπαρξη παραβάσεων της οικείας νομοθεσίας σε δημόσιο έργο που κατασκευάζεται από το Δήμο Κηφισιάς και προτείνει για την ολοκλήρωση του θέματος τη διενέργεια Ένορκης Διοικητικής Εξέτασης (Ε.Δ.Ε.).

Στο σημείο αυτό ευρισκόμενης της υπόθεσης η εκδότρια της Εφημερίδας «Τύπος Κηφισιάς στα Βόρεια Προάστια» Κων/να Καραχάλιου με τις από 5 και 6/4-2001 αιτήσεις της προς την Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών και οι Δημοτικοί Σύμβουλοι του άνω Δήμου, Αντ. Διαμαντόπουλος, Παν. Μπόζος και Ευάγγελος Σιδέρης με την από 6-4-2001 αίτησή τους προς τον Υπουργό ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ ζητούν να τους χορηγηθεί αντίγραφο της έκτακτης επιθεώρησης που διενεργήθηκε, επικαλούμενοι η πρώτη αιτούσα ότι η εφημερίδα που εκδίδει έχει ασχοληθεί επανειλημένα με την υπόψη εργολαβία με επικριτικά σχόλια για τον τρόπο ανάθεσης και εκτέλεσής της και ο πρώτος των αιτούντων Δημοτικών Συμβούλων ότι έχει κληθεί με τη Β.170/29-3-2001 κλήση να καταθέσει στον Ειρηνοδίκη Αμαρουσίου σε προανάκριση που διεξάγεται ύστερα από μήνυση του Κων/ου Ριτσώνη κ.λ.π. κατά της Κων/νας Καραχάλιου για συκοφαντική δυσφήμιση δια του τύπου, προφανώς λόγω δημοσιευμάτων σχετιζομένων με την προαναφερθείσα εργολαβία.

Σ.Α.Τ.Ε.

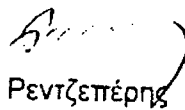
β) Η Εισαγγελέας Πρωτοδικών Μαρούσω Καλαντζή-Μαυρουδή με την από 6-4-2001 ιδιόχειρη σημείωσή της κρίνει ότι η Κων/να Καραχάλιου έχει έννομο συμφέρον να λάβει γνώση της διενεργηθείσας έκτακτης επιθεώρησης και ζητά να ενημερωθεί για τις ενέργειες τις Γ. Γρ. Δημ. Έργων .

Εφόσον όμως η διενεργηθείσα έκτακτη επιθεώρηση χαρακτηρίζεται από την κανονιστική απόφαση του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ ως απόρρητη, η Διοίκηση δεν υποχρεούται-ακριβέστερα δεν δικαιούται-να χορηγήσει αντίγραφο της απευθείας στην Κων/να Καραχάλιου, αλλά υποχρεούται να ενημερώσει την Εισαγγελική Αρχή για τις ενέργειες στις οποίες έχει προβεί-ή και προτίθεται περαιτέρω να προβεί - και το Εποπτικό Συμβούλιο υποχρεούται αν διαπιστώσει την ύπαρξη πραγματικών περιστατικών που στοιχειοθετούν αξιόποινες πράξεις οι οποίες διώκονται αυτεπάγγελτα να στείλει την έκθεση επιθεώρησης και τα συνοδεύοντα αυτή στοιχεία στον αρμόδιο Εισαγγελέα.

Κατόπιν των ανωτέρω γνωμοδοτώ ότι επί του τεθέντος ερωτήματος η προσήκουσα απάντηση είναι η παραπάνω αναλυτικά παρατιθέμενη.

Αθήνα 10-4-2001

Ο Γνωμοδοτών

Θ. Ρεντζεπέρης
Νομ. Σύμβ. Κράτους